

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/323/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4313225888
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4313225888.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej PhD. a sudcov JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci žalobkyne: maloletá S. N., narodená XX.XX.XXXX, bytom V. M. č. XXX, zastúpená zákonným zástupcom - otec Y. N., narodený XX.X.XXXX, bytom V. Panica č. XXX, právne zastúpená Mgr. Ľudovít Paulovič, advokát so sídlom v Lučenci, Martina Rázusa č. 19, proti žalovaným: 1/ H. A., podnikajúci pod obchodným menom H. A., IČO: 11 843 969, s miestom podnikania v Leviciach, Tekovská ulica č. 2337/24, právne zastúpený: JUDr. Tibor Nagy, advokát so sídlom v Nových Zámkoch, Kukučínova č. 8, 2/ Generali Poist'ovňa, a.s., IČO: 35 709 332, so sídlom v Bratislave, Lamačská cesta č. 3/A, právne zastúpená: JUDr. Radko Petruňo, advokát, Advokátska kancelária ABELOVSKÝ - PETRUŇO, so sídlom vo Zvolene, Tehelná č. 189, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaných v 1. a 2.rade proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 12C/415/2013 - 202 zo dňa 07. februára 2017 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach potvrdzuje s tým, že žalobkyni priznáva proti žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy.

Žalobkyni priznáva proti žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu plnenia. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a žalovaných v 1 a 2 rade zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny poplatok vo výške 366 eur, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

1.2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 11, 13 ods. 1 - 3, § 420 ods. 1, § 16, § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1, 2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, čl. 19 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 8 ods. 1 Dohovoru.

1.3. Vykonaným dokazovaním súd mal preukázané, že dňa 23.12.2010 došlo k dopravnej nehode, ktorú zavinil vodič motorového vozidla Volvo EČ: LV 735 CU s návesom U. A., nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol trestným rozkazom Okresného súdu Pezinok sp. zn. 3T 129/2012 uznaný vinným, že dňa 23.12.2010 v čase o 6.45 hod. na ceste I/62 na druhom km v smere zo Senca do Sládkovičova, ako vodič nákladného motorového vozidla zn. Volvo, ev. číslo LV XXX CU s návesom, porušil povinnosť vyplývajúcu mu z §

3 ods. 2 písm. a/, § 16 ods. 1 Zákona č. 8/2009 Z.z. O cestnej premávke, keď neprispôobil rýchlosť jazdy najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať, čo malo za následok, že s vozidlom v dôsledku brzdenia na vozovke so zníženou adhéziou pri súčasnej zmene smeru jazdy nákladnú súpravu uviedol do smerovej nestability (bočného šmyku), v dôsledku čoho došlo k jej zlomeniu a následným prejazdom ľahača prednou časťou do protismeru, kde narazil do oproti idúcich osobných motorových vozidiel zn. Škoda Felícia ev. číslo GA XXX CA, ktoré viedla K. D., M., ev. číslo KE XXX HI, ktoré viedol R. I. a A. R., ev. číslo GA XXX CA, ktoré viedol I. N., čím K. D. spôsobil hlavne zlomeninu hrudnej kosti, viacnásobné zlomeniny rebier, pomliaždenie pľúc, najmä úplné pretrhnutie steny hrudnej srdcovnice s následným masívnym zakrvácaním do pohrudnicových dutín a tkanív medziplúčia, na následky ktorých po dopravnej nehode zomrela. R. I. zranenia otras mozgu ľahkého stupňa, tržnozmliaždenú ranu v ľavej temennej oblasti vlasatej časti hlavy a pomliaždenie ľavého lakťa, predlaktia, a ruky s celkovou dobou liečenia 14-18 dní a teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 a / Tr. zákona a bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní 2 roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky.

1.4. Mal. žalobkyňa je dcérou K. D., ktorá pri uvedenej dopravnej nehode následkom ťažkých zranení podľahla. Vodič U. A., ktorý dopravnú nehodu zaviniel, bol v čase tejto dopravnej nehody zamestnancom žalovaného v 1. rade a v deň, kedy došlo k dopravnej nehode vykonával pracovnú cestu pre svojho zamestnávateľa. V čase dopravnej nehody bolo motorové vozidlo, ktorého prevádzkovateľ bol žalovaný v 1. rade, povinne zmluvne poistené u žalovaného v 2. rade poistnou zmluvou č. 8904001733.

1.5. Posudzujúci (žalovanými stranami namietanú) pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného v 1. rade a žalovaného v 2. rade, ktorí žiadali žalobu zamietnuť z dôvodu, že nie sú pasívne vecne legitimovaní dospel k záveru, že sú pasívne vecne legitimovaní v tomto konaní.

1.6. Vyslovil, že prevádzkovateľom motorového vozidla sa nestáva zamestnanec, ktorému zamestnávateľ poskytne motorové vozidlo na plnenie pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s nimi. Zodpovednosť prevádzkovateľa dopravného prostriedku za škodu spôsobenú jeho prevádzkou podľa § 427 a nasl. O.Z. nevyklučuje súběžnú (solidárnu) zodpovednosť vodiča tohto dopravného prostriedku podľa ustanovenia § 420 ods. 1 O.Z, ktorý škodu spôsobil, pri tej istej škodovej udalosti zavineným porušením právnej povinnosti, ak nejde o prípad uvedený v ustanovení § 420 ods. 2 O.Z. V praxi ide o dva prípady, keď prevádzateľ a osoba, ktorá v čase spôsobenia škody riadila motorové vozidlo sú dva rôzne subjekty, tak je to v prípade, ak prevádzkovateľ zverí motorové vozidlo inej osobe. O dva rôzne subjekty (vodič a prevádzateľ) nejde, ak vodičom je zamestnanec prevádzateľa (podnikateľa), ktorý škodu spôsobil prevádzkou dopravného prostriedku svojho zamestnávateľa pri plnení pracovných úloh. Zodpovednosť vodiča za zverenú motorové vozidlo nemôže byť posudzovaná podľa právnej úpravy zodpovednosti za schodok na hodnotách zverených na vyúčtovanie, ani podľa právnej úpravy zodpovednosti za zverenú predmetu. Za škodu spôsobenú haváriou motorového vozidla podniku zodpovedá vodič podľa právnej úpravy všeobecnej zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením povinnosti z pracovného pomeru. Ak nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkou dopravného prostriedku organizácie uplatňuje žalobca voči vodičovi - priamemu škodcovi na základe jeho zodpovednosti za zavinenie podľa ustanovenia § 420 O.Z, treba vždy súčasne zisťovať, či nebola škoda spôsobená v rámci plnenia úloh organizácie v zmysle ustanovenia § 420 ods. 2 O.Z. V kladnom prípade nemožno ustáliť zodpovednosť priameho škodcu - vodiča, podľa ustanovenia § 420 ods. 2 O.Z, ak je v žalobe takto uplatňovaná. I v prípade zodpovednosti vodiča za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zostáva zachovaná zodpovednosť prevádzateľa podľa zásad uvedených v § 427. Nakoľko poškodený má možnosť uplatniť si nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, jednak voči vodičovi, jednak voči prevádzkovateľovi vozidla. Pokiaľ by škodu nahradil prevádzkovateľ vozidla, ten má proti vodičovi právo na postih podľa § 440 a 420 O.Z., ale ak je vodič zamestnancom prevádzkovateľa, potom zodpovedá iba za podmienok pracovnoprávnej zodpovednosti.

1.7. V danom prípade dopravnú nehodu zaviniel vodič U. A., ktorý bol zamestnancom žalovaného v 1. rade a ku škode došlo pri výkone práce, pri pracovnej ceste, na ktorú bol vyslaný zamestnávateľom, preto za škodu zodpovedá jednoznačne zamestnávateľ, ako prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená, teda žalovaný v 1. rade.

1.8. Ďalej súd sa zoberal otázkou posúdenia pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2. rade, t.j. posúdenia, či nároky žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnené voči žalovaným sú podľa zákona č. 381/2001 Z.z. kryté z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

1.9. V tejto súvislosti uviedol, že Súdny dvor EÚ dňa 24.10.2013 rozsudkom vo veci C - 22/12 rozhodol tak, že článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/ 166 /EHS zo dňa 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS zo dňa 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES zo dňa 11.5.2005 a článok I prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrteným pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Vychádzajúc z uvedeného rozsudku Súdneho dvora, súd má za to, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným zmluvným poistením motorového vozidla. Uvedenú náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým obetí dopravnej nehody totiž slovenská právna úprava priznáva podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. V prípade, že právo umožňuje žalobkyňu požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je preto dôvodný záver, že táto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť preto likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. „Usmrtenie človeka je vážnym zásahom do súkromia a duševného zdravia blízkych osôb a zakladá právo na náhradu škody na zdraví vo všetkých jej formách, vrátane nemajetkovej ujmy s priamym nárokom proti poisťovateľovi“ - z rozsudku KS Prešov zo dňa 31.3.2016 pod sp. zn. 21CoB 60/2015.

1.10. Pasívna vecná legitímácia žalovaného v 2. rade vyplýva z aplikácie ustanovenia § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 cit. zák. Zásah do osobnostných práv žalobkyne v dôsledku ktorého utrpela ujmu, bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu u žalovaného v 2. rade, a preto žalobkyňu svedčí právo, aby jej žalovaný v 2. rade ako poisťovateľ nahradil uplatňovaný nárok.

1.11. Povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Európskej únie (rozsudok SD C - 22/12 Haasová bod 39). Otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2. rade je potrebné riešiť v súlade s komunitárnym právom. Tzv. motorové smernice, akými je smernica Rady 72/166/EHS zo dňa 24.4.1972 v aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti smernica Rady 84/5 EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorá bola zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5.2005 a smernica Rady č. 90/232/EHS zo dňa 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel ako aj smernica Rady č. 209/103/ES zo dňa 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel majú za cieľ zabezpečenie voľného pohybu motorových vozidiel na území Európskej únie, vrátane osôb v týchto vozidlách, na druhej strane aj zabezpečenie porovnateľného zaobchádzania s poškodenými účastníkmi nehôd, ktoré sú spôsobené týmito vozidlami a to bez ohľadu na miesto dopravnej kolízie na území jednotlivých štátov v rámci Európskej únie. Citované smernice ukladajú povinnosť členským štátom zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel pokryli poistením. Ustanovenia vnútroštátneho práva nemôžu pritom odňať dotknutým smerniciam potrebný účinok. Členské štáty majú garantovať, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením motorového vozidla.

1.12. Pre účely povinného zmluvného poistenia je preto potrebné vykladať pojem škoda tak, že sem patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, teda tiež táto náhrada je predmetom poistného krytia. Dotknutý zákon bol výsledkom transpozícií smerníc EÚ, ktoré boli nahradené platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16.9.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Aj podľa rozsudku Súdneho dvora vo veci Drozdovs C - 277/12, smernica Rady 72/166/EHS a smernica Rady 84/5/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokryť aj náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená blízkym osobám obetí, usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo. Súd poukázal na to, že v danom prípade nejde o priamu aplikáciu smerníc, ale o metódu výkladu, ktorá sa vzťahuje na oblasť harmonizovaných právom Európskej únie. Z uvedených dôvodov súd za to, že v danom prípade je pasívne vecne legitimovaný aj žalovaný v 2. rade ako poisťovateľ motorového vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, ku ktorému bolo ku dňu škodovej udalosti uzatvorené zákonné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel.

1.13. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy súd vychádzal z toho, že žalobkyňa je mal. dieťa, ktoré stratilo matku vo veľmi útlom veku, takže náhle prišlo nielen o osobnú starostlivosť zo strany najbližšej osoby - matky, ale aj o jej lásku a to nielen bezprostredne po dopravnej nehode, ale aj do následnej budúcnosti maloletej žalobkyne. Vychádzal tiež zo špecifickosti prípadu, keď je zrejmé, že dieťa vychovala matka, keďže rodičia spolu nežili a v súvislosti s dopravnou nehodou, pri ktorej matka mal. žalobkyne zomrela, sa musel ujať starostlivosti o dieťa otec, ktorý nebol predtým v pravidelnom kontakte s dieťaťom, takže maloletá musela prejsť do nového výchovného prostredia, zmeniť predškolské zariadenie, čo jednoznačne zasiahlo do jej psychiky. Jednoznačne v danom prípade došlo k zásahu do osobnostných práv mal. žalobkyne v súvislosti so smrťou jej najbližšieho príbuzného, citovej opory matky, čím bola narušená následne aj celistvosť rodiny, bolo teda závažným spôsobom zasiahnuté do súkromného života mal. žalobkyne. Následky tohto zásahu sú trvalé, neodstrániteľné aj nenapraviteľné. Z objektívneho pohľadu je strata najbližšieho príbuzného, v tomto prípade matky mal. dieťaťa, úplne nenapraviteľnou ujmom, ktorá výrazne postihuje predovšetkým dieťa. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 O.Z. súd preto hodnotil ako primeraný prostriedok ochrany proti neoprávnenému zásahu spôsobenému žalovaným v 1. rade. Charakter spôsobenej ujmy odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom adekvátnu peňažnú náhradu, ktorá zodpovedá negatívnym dôsledkom spôsobených smrťou blízkej osoby, ktorú, ako už bolo uvedené zákon neurčuje, súd preto priznal žalobkyňi náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur a vo zvyšku (do sumy 30.000,- eur) žalobu zamietol.

1.14. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP; žalobkyňa nemala úspech v plnom rozsahu, ale súd vychádzal z toho, že podľa kritéria úspechu v konaní môže priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu. Takýmto prípadom je aj náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti.

1.15. Keďže predmetom konania je náhrada nemajetkovej ujmy a mal. žalobkyňa je od poplatku oslobodená, pričom u žalovaných predpoklady na oslobodenie zistené neboli, súd podľa § 4 ods. 2 písm. i/, § 2 ods. 2 prvá veta Zákona č. 71/1992 Zb. zaviazal zároveň žalovaných zaplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok vo výške 366 eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Rozsudok napadli v zákonnej lehote odvolaním žalovaní v 1. a v 2. rade.

2.1. Žalovaný v 1.rade odvolaním napadol I., III. a IV. výrok rozsudku a navrhol rozsudok voči nemu zmeniť a žalobu zamietnuť, žalovanému v 2. rade uložiť povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000,- eur, priznať mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% a žalovaného v 2. rade zaviazať zaplatiť súdny poplatok vo výške 366,- eur. Súhlasil s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie o existencii pasívnej zodpovednosti žalovaného v 2. rade, keďže u neho bolo vozidlo poistené podľa zák. č. 381/2001 Z.z. Mal za to že ide nielen o eurokonformný výklad práva, ale je aj v súlade s výkladom vnútroštátneho práva, keď aj odborná verejnosť sa prikláňa k podobnému výkladu práva, napriek počiatočným názorovým rozdielom. Skutočnosť, že náhrada nemajetkovej ujmy

v peniazoch pri dopravných nehodách má byť pokrytá povinným zákonným poistením vyplýva teda jednak z rozhodnutí Súdneho Dvora EÚ (vec Haasova C-22/12, Drozdovs C-277/12, a iné) ako aj z ustálenej praxe súdov SR (KS Trnava 10Co/566/2015, Nitra 7Co/819/2015, Prešov 21CoB/60/2015 a iné) a vyplýva to aj z tzv. motorových smerníc, pričom výklad vnútroštátneho práva má byť v súlade s komunitárnym právom, t.j. aj v súlade so smernicami EÚ. Dôvodil, že Súdny dvor vo veci Haasova rozhodol, že čl. 3 ods. 1 Smernice 2009/103/ES sa má vykladať tak, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Smernica ponecháva členským štátom právo určiť, aká škoda bude krytá a aké budú podmienky poistenia, no ich sloboda v tomto smere bola neskôr obmedzená (ods. 43 a 46). Medzi jazykovými verziami čl. 3 poslednej vety smernice 2009/103/EHS sú rozdiely, avšak s prihliadnutím na ich účel a štruktúru treba tento pojem interpretovať tak, že medzi škody, ktoré sa musia nahradiť, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore (ods. 47 až 50). Súdny dvor EÚ navyše dodal, že na veci nič nemení ani zaradenie § 11 a 13 OZ do inej časti než úpravy náhrady škody. Ak totiž zodpovednosť poisteného vznikla z dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice (ods. 57 a 58). Súdny dvor v tomto rozsudku v podstate vyslovil, že pojem „zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel“ používaný v smernici 2009/103/EHS treba vykladať čiastočne autonómne a podradiť podeň aj také nároky, ktoré národné právo nezaraďuje medzi nároky „na náhradu škody“ v prísnom slova zmysle, ak ich podstata je podobná (teda občianskoprávny charakter a vznik v dôsledku protiprávnej udalosti - dopravnej nehody). Z ust. § 13 ods. 2 Obč. zák. vzniká v prípade protiprávnej udalosti - dopravnej nehody nárok na náhradu nemajetkovej ujmy aj v peniazoch. Tento nárok má pritom občianskoprávny charakter a v podstate sa svojou povahou približuje objektívnej zodpovednosti za škodu. Z uvedených dôvodov treba v zmysle záverov citovaného rozsudku Súdneho dvora článok 3 ods. 1 Smernice 2009/103/ES vykladať tak, že pod pojem „opatrenie... určujúce rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia“ sa musí zaradiť aj § 13 ods. 2 Obč. zák. upravujúci tento nárok a tento nárok musí byť podľa národného práva krytý poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

2.2. Z hľadiska gramatického výkladu poukázal na to, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. upravuje škodu na zdraví vo všetkých jej zložkách - zákonodarca teda nesledoval (explicitne nevypočítal) poistné krytie len niektorej zložky škody na zdraví, napr. bolestné, stratu na zárobok, vecnú škodu a pod. Zakotvením poistného krytia nielen niektorej zložky škody na zdraví je opodstatnený názor, že pod škodou na zdraví treba zaradiť všetky jej zložky tak v rovine majetkovej, ako aj nemajetkovej. Zákonodarca nevylúčil pri škode na zdraví napríklad nemajetkové bolestné, či sťaženie spoločenského uplatnenia a niet pochybnosti, že sú poistne kryté. Niet dôvodu na odlišný názor ani pri nemajetkovej škode na zdraví s následkom smrti, ktorá dopadla najmä na pozostalé blízke osoby.

2.3. Teleologický výklad podporuje zmysel a cieľ celého poistenia rizikových vzťahov spojených s prevádzkou motorových vozidiel. Niet najmenšieho dôvodu presúvať bremeno, ktoré majú znášať pri najrizikovejších spoločenských vzťahoch poisťovne, na plecia často krát nesolventných osôb a tým vystavovať ekonomickému tlaku a právnej neistote poistené osoby a pri nevyhnutí aj dotknuté obeť. Ide o spoločenské vzťahy, v rámci ktorých sa spomína nenahraditeľná ujma. Nemajetková škoda dosahuje čiastky, ktoré zodpovedné osoby nedokážu zaplatiť. Práve z dôvodu predídania takýmto situáciám bolo zriadené povinné poistenie. K celkovému postupu pri aplikácii výkladových metód odvolací súd poukazuje na požiadavku striktného výkladu z hľadiska vylúčenia poistného krytia cit. rozsudok C-22/12 článok 34. „Keďže obmedzenie poistného krytia je možné iba vo výnimočných prípadoch, podľa názoru Komisie je potrebné prijať v tejto oblasti striktný výklad práva, a nie je možné pripustiť ľubovoľné rozširovanie prípadov, v ktorých bude dochádzať k obmedzeniu rozsahu poistného krytia. Na základe toho tak treba uzavrieť, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. treba vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 cit. zákona uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. Túto ujmu tak v zmysle § 4 ods. 2 a 4 zákona č. 381/2001 Z. z. kryje poistenie zodpovednosti za škodu, takže žalovaná poisťovňa je povinná nahradiť žalobcom aj túto ujmu.“

2.4. Uvedená skutočnosť vyplýva aj zo slovenskej právnej úpravy. Pre určenie jeho objektívnej zodpovednosti je potrebné použiť právnu analógiu - zaradenie nemajetkovej ujmy pod pojem „škody“. Iba takýmto spôsobom sa dá aplikovať ust. § 16 OZ. Týmto sa celá predmetná záležitosť presúva do roviny zodpovednosti za škodu (§ 420 a nasl. OZ), v rámci ktorej sa uplatňuje jeho objektívna zodpovednosť § 420 ods. 2 OZ. Nebyť teda analógie, t.j. keby sa nemajetková ujma v tomto prípade nepovažovala za škodu, uplatnil by sa rigidný výklad nemajetkovej ujmy. V tom prípade by sa žalobkyňa mohla domáhať ochrany osobnosti iba na základe § 13 OZ, a to priamo od vodiča, ktorý usmrtenie blízkej osoby zavinil.

2.5. Jeho objektívna zodpovednosť v zmysle § 13 od. 1 a § 16 je založená výlučne na domnienke, že pojem škoda zahŕňa aj nemajetkovú ujmu. Ak raz vyslovíme, že nemajetková ujma je škodou, tak by sa tento výklad nemal svojvoľne meniť a mal by sa aplikovať rovnako aj v prípade výkladu pojmu škoda v § 4 zákona o PZP. Tým pádom by mal byť pasívne legitimovaným jedine žalovaný v 2. rade, ktorý je povinný poskytnúť poistné plnenie, ktoré by žalobkyňa mala žiadať priamo od poisťovne.

2.6. Podporne poukázal na ods. 1, § 15 PZP, ktorý zakladá aj priamy nárok poškodeného, ktorý je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.“ Z uvedeného vyplýva, že by bolo nespravodlivé žiadať od neho akékoľvek plnenie z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, keďže pre takéto prípady pravidelne platil poistné žalovanému v 2. rade. On preto v konaní nie je pasívne legitimovaný a súd nesprávne zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade solidárnym spôsobom na uhradenie istiny, resp. súdneho poplatku a trov, čo by vylúčilo aplikáciu zákona o PZP. Mohla by nastať aj taká situácia, že v prípade plnenia zo strany poisťovne by následne poisťovňa regresným nárokom vymáhala od neho ako poistenca toto poistné plnenie. Čiže súd na jednej strane (správne) určil pasívnu legitimáciu žalovaného v 2. rade, na druhej strane však tým, že zaviazal aj jeho na plnenie si protirečí, nakoľko pre tieto prípady má on ako poistník uzavreté povinné zmluvné poistenie, t.j. má za neho plniť žalovaný v 2. rade.

2.7. Čo sa týka trov konania, žalobkyňa sa vo veci domáhala zaplatenia istiny vo výške 30.000 eur, súd jej priznal tretinu pôvodného nároku t.j. 10.000 eur, v zmysle ods. 1 § 255 CSP mala úspech len v 33%, preto jej nemal byť priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2.8. Žalovaný v 2. rade namietal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci o jeho pasívnej vecnej legitimácii. Táto nie je daná, pretože z aktuálnej právnej úpravy nevyplýva, že odškodňovanie nemajetkovej ujmy osôb blízkych obetiam dopravných nehôd patrí do rozsahu krytia povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podľa ust. § 4 ods.2 písm. aj zákona č. 381/2001 Z. z. o PZP sa odškodňujú preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b)škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložené náklady spojené s právnym zostúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlý zisk. Ust. § 4 ods.2 zákona č. 381/2001 Z.z. o PZP je právnou normou kogentnou a teda jednotlivé náhrady, ktoré sú kryté z PZP sú v zákone určené taxatívne. Už z uvedeného dôvodu súd nie je oprávnený tento výpočet svojvoľne rozširovať aj na nemajetkovú ujmu, resp. súd nemôže túto zákonnú úpravu meniť alebo dopĺňať. Nárok na náhradu škody je upravený v šiestej časti Občianskeho zákonníka, pričom definícia pojmu „škoda na zdraví“ je expressis verbis uvedená v ust. § 444 a nasl. Občianskeho zákonníka, v ktorých sa uvádza, že pri ujme spôsobenej na zdraví alebo živote osoby sa uhrádzajú: bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, strata na zárobku, strata na dôchodku, jednorazové vyrovnanie, účelne vynaložené náklady spojené s liečením, pozostalostná úrazová renta a primerané náklady pohrebu. Naproti tomu, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je upravený v prvej časti Občianskeho zákonníka, pričom v ust. § 11 a nasl. OZ je uvedené, že fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy, pričom za zásah do uvedených práv má nárok (okrem iného) na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

2.9. Z uvedeného je teda zrejmé, že platná právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti (a s ním spojeným právom na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch) a právom na náhradu škody. Medzi týmito dvomi inštitútmi je pojmová a obsahová odlišnosť, úplne rozdielna je ich podstata, ako aj účel, ktorému tieto dva inštitúty slúžia. Blízkoosti týchto pojmov nenasvedčuje ani ich systematické zaradenie v OZ

2.10. Zo súdom prvej inštancie citovaného rozhodnutia vo veci C-22/2012 Súdneho dvora EU vyplýva, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokryť aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ale len v tom prípade, ak táto náhrada (nemajetkovej ujmy) na základe zodpovednosti poisteného za škodu priznáva pozostalým vnútroštátne právo. To ale podľa jeho názoru nie je prípad slovenského právneho poriadku. V danom prípade totiž dotknutý vnútroštátny právny poriadok - zákon č. 381/2001 Z.z. o PZP v ust. § 4, ktorý vymedzuje vecný rozsah krytia nárokov z PZP, v ust. § 2 ods. 2 stanovuje, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. Z hľadiska taxatívneho vymedzenia rozsahu poistenia zodpovednosti tak podľa vnútroštátneho právneho poriadku krytie nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí dopravnej nehody pod rozsah poistenia zodpovednosti za škodu (spôsobenú prevádzkou motorového vozidla) nespadá.

2.11. Ním prezentovaný názor o výklade rozhodnutia Súdneho dvora EU vo veci C-22/12 potvrdil Najvyšší súd SR v rozsudku zo dňa 31.03.2016, sp. zn. 3 Cdo 301/2012 a v uznesení zo dňa 15.05.2017, sp. zn. 8 Cdo 219/2016. Na aktuálnu platnú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu v priebehu konania opakovane poukazoval, preto bolo povinnosťou prvostupňového súdu, pokiaľ mal v úmysle sa od ustálenej rozhodovacej praxe súdov odchýliť, vysvetliť a zdôvodniť svoj odklon, k čomu však zjavne nedošlo.

3. Žalovaný v 1. rade v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 2. rade zotrval na vecnej správnosti rozhodnutia v otázke pasívnej legitímácie žalovaného v 2. rade. Zopakoval, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch pri dopravných nehodách má byť pokrytá povinným zákonným poistením, ako vyplýva jednak z rozhodnutí Súdneho Dvora EU (poukázal na vec Haasova C-22/12, Drozdovs C-277/12) ako aj z ustálenej praxe súdov SR a zopakoval dôvody svojho odvolania.

4. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že žalovaný v 1. rade žiadnym spôsobom nespochybnil argumentáciu súdu prvého stupňa, ktorou súd zdôvodnil jeho pasívnu vecnú legitímáciu, ako prevádzkovateľa motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená. Svoje odvolanie odôvodňuje výlučne tvrdením, že v danom prípade jediným pasívne vecne legitimovaným má byť ich spoločnosť ako „poisťovateľ“. Odvolanie žalovaného v 1. rade je obsahovo totožné s argumentáciou súdu prvého stupňa odôvodňujúcou pasívnu vecnú legitímáciu ich spoločnosti. V tomto smere poukázal na svoje odvolanie, ktorým spochybňuje svoju pasívnu vecnú legitímáciu. Čo sa týka pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 1. rade, bol toho názoru, že súd prvej inštancie ju posúdil správne, v súlade s platnou právnou úpravou a rozhodovacou praxou súdov.

4.1. Z hľadiska skutkového stavu je nesporné, že dopravnú nehodu spôsobil/zavinil vodič U. A., ktorý bol v čase vzniku dopravnej nehody zamestnancom žalovaného v 1. rade, pre ktorého Róbert Varga na základe požiadavky žalovaného v 1. rade plnil svoje pracovné povinnosti pre žalovaného v I. rade. Ak teda žalobkyni vznikla v súvislosti so spomínanou dopravnou nehodou nemajetková ujma na jej právach, zodpovedá za ňu žalovaný v 1. rade ako zamestnávateľ vodiča a prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená. Ust. § 420 ods. 2 OZ totiž jasne stanovuje, že pokiaľ bola škoda (nemajetková ujma) spôsobená osobou pri činnosti, na ktorú ju poverila, táto osoba sama za takto spôsobenú škodu nezodpovedá. Zodpovednosť tejto osoby podľa pracovnoprávných predpisov tým však nie je dotknutá. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie NS SR zo dňa 26.09.2013, sp. zn. 3Cdo/228/2012, uznesenie Ústavného súdu SR, zo dňa a 23.08.2007, sp. zn. I ÚS 1374/2007, rozsudok NS ČR, zo dňa 29.09.2008, sp. zn. 30Cdo/999/2007. Žiadal žalobu voči nemu zamietnuť a priznať náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolania žalovaných bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolania v odvolaním napadnutej vyhovujúcej časti nie sú dôvodné.

6. Podľa § 470 ods. 1,2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 prvej vety CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. S účinnosťou od 01. 07. 2016, prijatím zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, došlo v súlade s § 473 CSP k zrušeniu zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“). Nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to aj na konania začaté pred dňom účinnosti CSP. Zároveň však uvedený právny predpis v ustanovení § 470 ods. 2 stanovuje výnimky z tohto základného pravidla. Podľa tohto ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Predmetom konania je žaloba, ktorou si žalobkyňa uplatňovala nárok na zaplatenie sumy 30.000,- titulom nemajetkovej ujmy, ktorá jej vznikla zásahom do jej osobnostných práv pri dopravnej nehode zavinennej zamestnancom žalovaného v 1. rade dňa 23.12.2010, ktorý ako vodič nákladného motorového vozidla zn. Volvo, EČ: o LV 735 CU zaviniel dopravnú nehodu, na následky ktorej jej matka K. D. zomrela. Vodič motorového vozidla U. A., bol trestným rozkazom Okresného súdu Pezinok sp. zn. 3T 129/2012 zo dňa 11.6.2012 uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. Zákona a odsúdený. Žalovaného v 1. rade žaluje ako prevádzkovateľa motorového vozidla, ktorým jeho zamestnanec ako vodič zapríčinil smrť jej matky a žalovaného v rade 2. ako poisťovateľa, keď podľa § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z.. O povinnom zmluvnom poistení má poistené právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 cit. zákona.

9. Preskúmaným rozsudkom súd žalobe vyhovel do sumy 10.000,- euro a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% a rozhodol tiež o poplatkovej povinnosti žalovaných. Z hľadiska žalovanými namietanej pasívnej vecnej legitímácie dospel k záveru, že obaja sú pasívne vecne legitímovaní v tomto konaní.

10. Žalovaní v odvolaní opakovane namietali nedostatok ich pasívnej vecnej legitímácie v konaní, žalovaný v 1. rade tiež nesprávnosť rozhodnutia o trovách konania a solidárnej poplatkovej povinnosti, preto odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania preskúmal vecnú správnosť rozhodnutia z hľadiska týchto námietok.

11. Podľa § 13 ods. 1 ,2 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

12. Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú, ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je týmto dotknutá.

13. Prostriedky občiansko-právnej ochrany (§ 13 a nasl. Občianskeho zákonníka) fyzickej osoby prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére. Občiansky zákonník umožňuje v ustanovení § 13 ods. 1 postihnutej fyzickej osobe domáhať sa proti subjektu zásahu najmä, aby sa upustilo od neoprávneného zásahu do práva na ochranu jeho osobnosti a aby sa odstránili následky zásahu, keď zákon len príkladmo vymedzuje konkrétne právne prostriedky ochrany fyzických osôb spojených s ich osobnosťou a uvedených v ustanovení § 11 a 12 Občianskeho zákonníka a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho i materiálneho pôsobenia. V prípadoch, ak by sa nezdalo toto zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plniť tiež satisfakčnú funkciu. Následne aké zadosťučinenie v peniazoch sa

bude javiť primeraným, bude závisieť na posúdení súdu. Aktívne legitimovanou na uplatnenie práva na ochranu osobnosti je vždy tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej smeroval neoprávnený zásah.

14. Žalobkyňa nárok proti žalovanému v 1.rade uplatňuje z titulu zodpovednosti prevádzkovateľa motorového vozidla, ktorým jeho zamestnanec zasiahol do práva matky žalobkyne na život. Žalovaný v 1.rade v konaní pred súdom prvej inštancie tvrdil, že zodpovedným je priamo vodič vozidla; v odvolaní poukazoval už len na zodpovednosť žalovaného v 2.rade.

15. Po prejednaní veci v rozsahu a z dôvodov podaných odvolaní odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil z hľadiska ustálenia záveru o dôvodnosti uplatneného nároku žalobcov v 1. a 2. rade vo vzťahu k oboj žalovaným a správne právne posúdil i otázku pasívnej vecnej legitímácie oboj žalovaných v 1. a 2. rade v tomto konaní.

15.1. Súd prvej inštancie ustálil správny právny záver o existencii pasívnej vecne legitímácie žalovaného v 1. rade - zamestnávateľa U. A., ktorý ako jeho zamestnanec v rámci plnenia pracovných úloh motorovým vozidlom žalovaného v 1. rade spôsobil dňa 23. 12. 2010 dopravnú nehodu s fatálnymi následkami pre matku žalobkyne, ktorá v dôsledku tejto nehody zomrela. Existenciu pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 1. rade súd prvej inštancie vyčerpávajúco odôvodnil v napadnutom rozhodnutí a s týmito právnymi závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Odvolací súd zvyrazňuje, rozhodovacia prax a judikatúru NS SR je jednotná v názore, že pôvodcom zásahu môže byť nielen fyzická osoba, ale aj právnická osoba. Pokiaľ by bol správny názor, že za zásah do osobnosti zodpovedá vždy len tá fyzická osoba, konkrétnym konaním ktorej bolo zasiahnuté do osobnostných práv, bola by vylúčená možnosť, že za takýto zásah nesie zodpovednosť právnická osoba. Právnické osoby sú však bežne účastníkmi konania o ochranu osobnosti, čo je zrejmé aj z viacerých rozhodnutí NS SR, napr. 3Cdo 228/2012, 3Cdo 108/2011, 3 MCdo 3/2008, 5Cdo 108/2009. V rozhodnutí NS SR sp. zn. 3Cdo 228/2012 sa ďalej uvádza, že pre právnické osoby je charakteristické to, že svoju vôľu nevytvárajú samostatne, ale prostredníctvom tých fyzických osôb, ktoré sú na to určené. Len prostredníctvom fyzických osôb právnická osoba tiež prejavuje svoju vôľu navonok, koná, robí právne úkony. Ak bezprostredným pôvodcom zásahu do osobnosti bola fyzická osoba, ktorá bola právnickou osobou použitá na výkon jej činnosti, treba vyriešiť otázku či konanie tejto fyzickej osoby je zásahom, za ktorý nesie zodpovednosť ona sama alebo táto právnická osoba. Právnym vzťahom zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnostných právach fyzickej osoby (§ 11 a nasledujúce Občianskeho zákonníka) sú obsahom a účelom najbližšie právne vzťahy zodpovednosti za majetkovú ujmu (škodu) spôsobenú v majetkovej sfére poškodeného (§ 420 a nasledujúce Občianskeho zákonníka). Analogicky § 853 v spojení s § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. I. ÚS 137/07 uviedol, že podľa všeobecných ustanovení občianskeho hmotného práva je otázka zodpovednosti za škodu vrátane zodpovednosti za nemajetkovú ujmu konštituovaná tak, že za škodu, respektíve za ujmu zodpovedá ten, kto ju spôsobil, pričom v prípade škody, respektíve ujmy spôsobenej právnickou osobou ide o činnosť tých fyzických osôb, ktoré právnická osoba na túto činnosť použila. Keďže vodič motorového vozidla U. A. bol nesporne v čase dopravnej nehody v pracovnoprávnom vzťahu so žalovaným v 1. rade a k nehode došlo počas jazdy vykonávanej v rámci plnenia jeho pracovných povinností, pôvodcom zásahu do osobnostných práv žalobcov je žalovaný v 1. rade ako zamestnávateľ Daniela Vargu a prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola spôsobená smrť matky žalobkyne.

16. Ďalšou pred súdom prvej inštancie namietanou okolnosťou (žalovaným v 2. rade) bol tvrdý nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2. rade. Odvolací súd k uvedenému udáva, že rovnako ako v prípade správneho posúdenia pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 1. rade, súd prvej inštancie ustálil správne právne závery i o existencii pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2. rade.

17. Podľa § 4 ods. zákona č. 381/2001 Z. z. O povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

17.1. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) cit. zákona poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťiteľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu: a) škody na zdraví

a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknuté poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastupovaním pri uplatňovaní nárokov podľa písm. a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo b) alebo poisťovateľ neoprávnenne odmietol poskytnúť poistné plnenie alebo neoprávnenne krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku.

18. Podstatným z hľadiska posúdenia dôvodnosti žalobkyňou uplatneného nároku vo vzťahu k žalovanému v 2. rade bolo ustálenie, či tento nárok je možné subsumovať na plnenie v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. Súd prvej inštancie správne poukázal na rozhodnutie ESD zo dňa 24. 10. 2013 vo veci C-22/12. Podľa názoru odvolacieho súdu uvedený rozsudok jednoznačným spôsobom rieši otázku zodpovednosti poisťovne(žalovaného v 2. rade). Hoci Súdny dvor v uvedenom rozsudku viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13.) každému z týchto štátov umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Potom možno ustáliť, že týmto rozsudkom je prekonaný aj skorší názor Najvyššieho súdu SR v konaní sp. zn. 4Cdo168/2009 na ktoré žalovaný v 2. rade poukazoval a tiež rozhodnutie NS SR zo dňa 31. 03. 2016 sp. zn. 3Cdo/301/2012, ktoré bolo prekonané následnou rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu SR v rozhodnutiach I. ÚS 474/2016-17 z 17. 08. 2016, III. ÚS.666/2016-36 zo dňa 11. 10. 2016, III ÚS 610/2017-11 zo dňa 10. 10. 2017, ako i skoršími rozhodnutiami, napr. III. ÚS 646/2015 z 16. 12. 2015, ktorý zdôraznil (III ÚS 666/2016), že nemá dôvod odchyliť sa od svojho meritórneho postoja odmietajúceho sťažnosti sťažovateľa(KOOOPERATIVA poisťovňa a.s. Vienna Insurance Group) ako zjavne neopodstatnenú ani na základe rozsudku NS SR vo veci sp. zn. 3Cdo/301/2012. Ústavný súd taktiež zdôraznil, že k uvedenému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrada škody.

19. Potom s použitím eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody na zdraví“ v ustanovení § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. Takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia. Odvolací súd k uvedenému ešte dopĺňa, že eurokonformný výklad prichádza do úvahy predovšetkým vtedy, ak je vnútroštátny predpis nepresný a necháva súdному orgánu priestor pre úvahu, resp. eurokonformná interpretácia môže poslúžiť na účely vyplnenia medzery vnútroštátneho právneho predpisu ustanoveniami práva Únie. Vnútroštátny súd, ktorý aplikuje vnútroštátne právo, je pritom povinný vykladať ho čo najviac v zmysle znenia a cieľov smernice, aby sa dosiahol smernicou sledovaný účinok. Zásada eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva platí nielen v prípade vnútroštátnych ustanovení osobitne prijatých na vykonanie smernice, ale vzťahuje sa na vnútroštátne právo ako celok, vrátane vnútroštátnej judikatúry. Vnútroštátne orgány aplikácie práva majú pritom v rámci svojich právomocí vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, aby sa zabezpečila úplná účinnosť smernice a dosiahnutie jej cieľa, bez ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú alebo nemajú priamy účinok.

20. Aj s ohľadom na vyššie uvedené je potrebné zdôrazniť, že z hľadiska výkladu smerníc Rady 72/166/EHS, č. 84/5/EHS, č. 90/232/EHS je potrebné ustáliť len taký právny záver, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, pretože jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo v ustanovení § 11 a 13 Obč. zákonníka.

21. K uvedenému odvolací soud taktiež dáva do pozornosti rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-277/2012 z 24. 10. 2013, v ktorom Súdny dvor obdobne ako v rozsudku C-22/2012 uviedol, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla, pričom súčasne rozhodol, že ak členský štát priznáva nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nemôže pre túto osobitnú kategóriu škôd, ktoré sa v zmysle druhej smernice považujú za ujmu na zdraví, stanoviť maximálne sumy poistného krytia, ktoré sú nižšie ako minimálne sumy poistného krytia stanovené druhou smernicou.

22. S poukazom na vyššie uvedené odôvodnenie, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je nárokom ktorý je krytý povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, keď v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. je za škodu na zdraví potrebné považovať aj nemajetkovú ujmu.

23. Odvolací súd preskúmajúc vecnú správnosť výroku o trovách konania dospel k záveru o vecnej správnosti tohto výroku s tým, že iba upresnil, že žalobkyňa má nárok proti obom žalovaným na náhradu 100% z prisúdenej sumy (t. j. nie zo žalovanej) sumy. K odvolacej námietke žalovaného v 1.rade odvolací súd dodáva, že i keď CSP nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP (účinnému do 30. 06. 2016), ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 OSP, zásadu úspechu vo veci treba uplatňovať aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V takýchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, keď ho nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu, resp. znaleckej činnosti. V danej veci žalobkyňa bola úspešná v základe nároku, ktorým bol nárok týkajúci sa nemajetkovej ujmy, ktorej výšku ocenila sumou 30.000,- Eur. Rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, preto by nebolo spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobkyne, aby svoju ujmu podceňovala iba z dôvodu, aby nemusela hradiť trovy konania. Keďže žalobkyňa bola v základe nároku úspešná, aj napriek čiastočnému úspechu v sprevádzajúcom nároku jej súd prvej inštancie správne priznal plnú náhradu trov konania proti žalovaným v 1.a 2.rade, s tým, že jej prináleží prisúdenej sumy 10.000,- euro, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie.

24. Námietka žalovaného týkajúca sa solidárnej poplatkovej povinnosti nie je dôvodná, pretože v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) zák. č. 71/1992 Zb. je poplatníkom navrhovateľ poplatkového úkonu, ktorým by bola žalobkyňa. Tá je oslobodená od platenia súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. i) cit. zákona, ako správne uviedol súd prvej inštancie, preto poplatková povinnosť žalovaných v 1. a 2. rade je solidárna. Zákon o súdnych poplatkoch neviaže poplatkovú povinnosť na hmotnoprávne postavenie strany sporu a jeho výsledok, pretože ten sa premieta až vo výroku o náhrade trov konania.

25. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaním napadnutých častiach ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

26. V odvolacom konaní úspešnej žalobkyne odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v zmysle § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP v plnom rozsahu proti obom žalovaným, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 CSP.)

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).